

Dalai Lama (den 14.)
med Lars Løkke og
Obama.

nologisk kan man karakterisere ham som en global karismatisk vandreprædikant. Dalai Lama og andre ledende buddhister taler desuden positivt om både åndsfrihed og demokratisering. Selvom det ofte overses i vesten, er det noget der har medført at islam og buddhisme flere gange har været på kollisionskurs. Dalai Lama er umådelig populær i Vesten. Danmark besøger han ofte, hvor almindelige nysgerrige danskere sammen med diverse kendisser kan observeres, når han holder forelæsninger for et ofte tusindtalligt publikum.

BUDDHISME I DIALOG MED DET SENMODERNE

Et troshav hvori man kan drukne! Således karakteriserer den engelske religionsfilosof Don Cupitt nutidens vestlige religiøsitet. De store religioner er forlist som skibe i religionskritikkens og den historiske udviklings storme. Rester fra vrage flyder nu i overfladen. Det senmoderne menneske må enten drukne af mangel på mening i tilværelsen, eller det må bygge en usikker jolle ved at sammensætte sin egen individuelle tro af materiale efterladt fra de sunkne religioner. Herefter kan man sidde i sin båd og ensomt kukkelure, mens man tror på både Kristus, reinkarnation og på meditationens befriende effekt. Det er et stærkt billede på senmoderne religiøsitet: hver mand for sig selv i sin egen lille amatøragtigt sammentømrede jolle.

Man kan selvfølgelig være uenig med Cupitt, men individualitet og selvfundne sandheder er et af karaktertrækkene ved religiøsiteten i vores tid. Først viste filosofen Nietzsche, at "Gud er død", siden har selv fysikken sagt, at "alt er relativt". Med de evige sandheders død er mennesket sat fri af de store religioners institutioner, og det kan frit definere sig selv. Fortidens religiøse enhedssamfund er afløst af et pluralistisk- og multireligiøst samfund med lige så mange livsforståelser, som der er mennesker. Resulta-

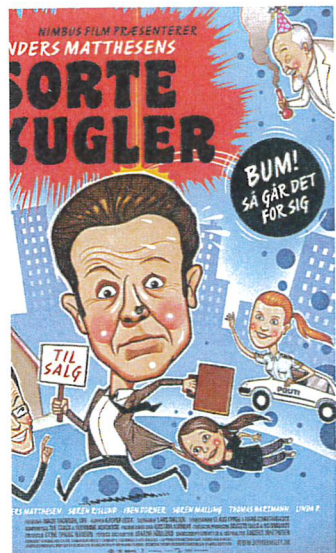
tet er mange nye religiøse konstellationer. Fx opblomstringen af New Age-religioner – samlebetegnelsen for håbefulde, holistiske forestillinger om, at verden bevæger sig mod en ny tid, hvor åndelighed og harmoni får en betydningsfuld plads fri for en kirkemagts faste rammer. Spiritualitet, den løse og individuelle åndelighed, synes at være tidens hårdeste konkurrent til de gamle verdensreligioner.

Et af tilbuddene i det vestlige religiøse “supermarked”, som er en anden ofte benyttet analogi om vores samtid, er buddhismen. Selvom det er en oldgammel tro med rødder i et orientalsk verdensbillede, er det en af de mest populære religioner, når det vestlige menneske vil sammensætte sin spiritualitet. Det hænger delvist sammen med det gode ry, som buddhisme har, kombineret med det, som mange opfatter som buddhismens vægtning af selvudvikling med få rituelle krav.

Den senmoderne buddhisme i vesten har ofte karakter af et sammenkog. Det er synkretisme, hvor en stor dosis buddhisme danner grundsubstans, men hvor den tilsættes kristen etik og næstekærlighedsbegrebet, som så igen blandes sammen med selvanalytiske dele fra psykologien og til sidst smages til med elementer af spiritualitet.

Et eksempel, der kan illustrere denne synkretisme, er fra et interview med den buddhistisk konvertit og psykoterapeut Maria Damsholt. Hun udtaler: “Vejen er indad, indad, indad. Og det er også det, man gør, som klient hos en psykoterapeut’. [Intervieweren spørger] *Hvor ender man så henne?* ‘Jeg tror man ender ved den guddommelige natur inden i sig selv... Der er mange forskellige guddomme inden for buddhisme. De repræsenterer alle sammen ét aspekt af det oplyste sind. Man kan for eksempel bede til en guddom, der står for medfølelse. Det er egentlig anvendt psykologi, at man beder til en figur, der repræsenterer noget bestemt uden for én’... *Hvad får du personligt ud af et meditere?* ‘Jeg får en dyb ro... Og langsomt forstår jeg en lille smule mere... af kærligheden” (Fra “Buddhisme giver psykologien dybde”. Religion.dk. November 2007). Buddhistiske retninger opererer ikke med kærlighed som centralt religiøst begreb. Årsagen er at kærlighed knytter én stærkere til samsara. I stedet fremhæver man, at man bør vise medfølelse med alt liv. Kærlighed som centralt begreb er udtryk for kristen tænkning og altså: synkretisme.

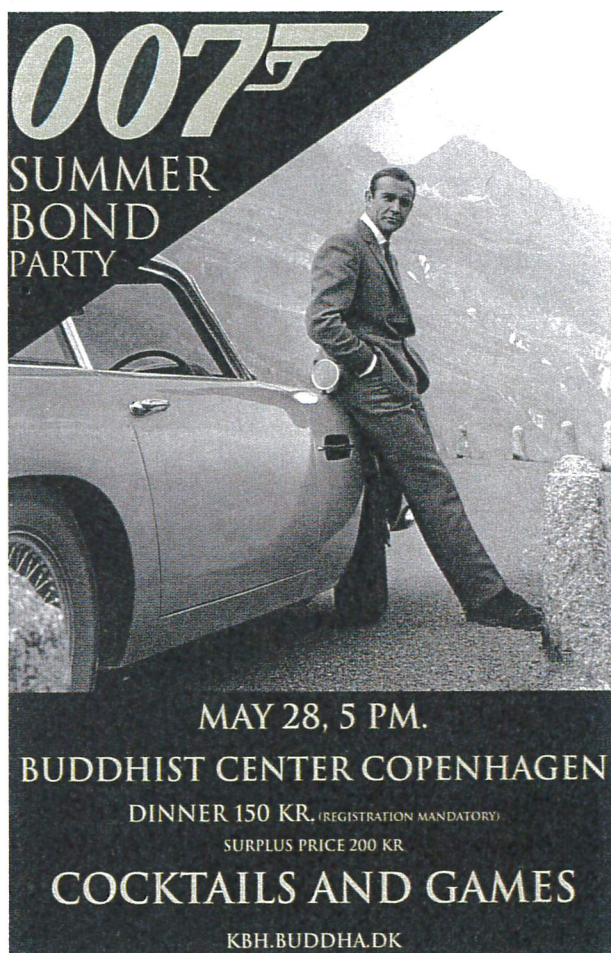
Alt i alt er buddhismen en trendy form for spiritualitet. Det lyder bedre, måske mere eksotisk, i nogles ører at sige, at man er buddhist, frem for det velkendte og muligvis halvflade ‘folkekirkekristen’. Der findes da netop også adskillige succesfulde danske buddhismekendisser. Men samtaler eller interviews med danske konvertitter og erhvervsledere viser typisk større misforståelser i opfattelsen af centrale buddhistiske antagelser. Måske fordi buddhisme i det senmoderne Danmark også bruges som et redskab til selvi-scenesættelse af det vise og dybe menneske, der bør lyttes til. Én der møder ovenstående kritik, er Hummels direktør Christian Stadil, som heller ikke

I filmen “Sorte kugler” ender en mand i koma, og vågner op i en overjordisk situation. Her opregnes hans tilværelse i sorte og hvide kugler. Kuglerne repræsenterer god og dårlig karma og bliver brugt til at bestemme hans fremtidige livsmuligheder.

STYRKELSE AF FÆLLESSKAB

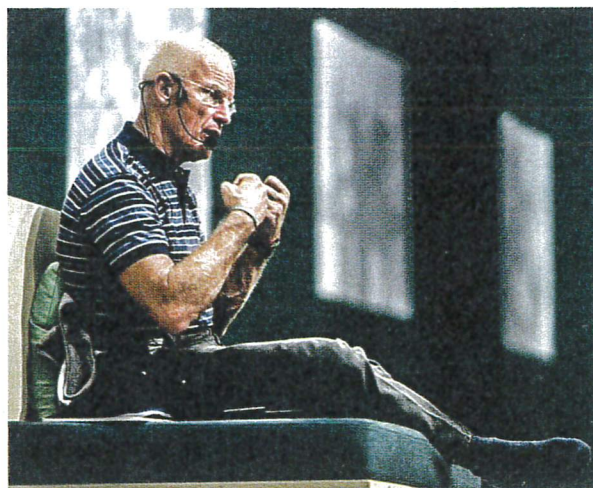
Nogle arrangementer indenfor nutidig dansk diamantsvejsbuddhisme har et afslappet indhold eller blander kristne højtider med muligheden for at dyrke buddhisme.

”Sommerfest i København-centret 28. maj (2016) kl. 17

James Bond menu

Culotte steg med bagte kartofter og rødløg
Grøn salat med langtidsstegte tomater i balsamico og courgettesalat i basilikumspesto
Chokolademousse
To glas vin inkluderet i prisen
Pris: 150 kr. (surplus: 200 kr. - for dem som vil give lidt ekstra til centret)”

”Julekursus med lama Ole Nydahl 25.-26. december

Traditionen tro afholder lama Ole julekursus i København 1. og 2. juledag. Emnet for kurset i år er... Buddhas højeste belæring og beskriver den fulde erkendelse, dens grundlag og vejen dertil.

Fredag d. 25. december:

Kl. 20: Foredrag med lama Ole.

Lørdag d. 26. december:

Kl. 10: Fælles meditation og individuel praksis.
kl. 11: City tour (“I lama Ole og Hannahs fodspor”). Afgang fra Bernadotteskolen...
kl. 16: Foredrag med lama Ole - “Mahamudra”
kl. 20: Foredrag med diamantvejslærere, dharmafilm og fest...

Man skal forhåndsregistrere sig til måltider på hjemmesiden og betale ved ankomst til kurset for at være sikret mad (alternativt er der masser af supermarkeder, cafeer og burgerbarer i nærheden)... Foredragene afholdes på Gl. Hellerup Gymnasium... Foredrag med lama Ole: 150 kr., foredrag med diamantvejslærere: 75 kr. Overnatning i sovesal: 60 kr. Måltider: 30-60 kr. per måltid.

(Kilde: Buddhistisk center/Karma Kadgy: Online invitationer 1/5 2016, 1/12 2015)

Selvom buddhisme har ry for det, er den ikke altid apolitisk, holdningsløs eller antimilitaristisk. Et berømt eksempel er mahayana-munken Thich Quang Duc's selvfbrændning i 1963 i protest mod den sydvietnamesiske regerings forfølgelse af buddhister.

selv lægger skjul på det gavnlige i at anvende buddhismens positive ry til sit firmas bedste: "Jeg tror, det er vigtigt, at lederen sætter den følelsesmæssige tone i en virksomhed... personligt tænker jeg, at jo flere der interesserer sig for en filosofi [buddhisme red.], der går ud på, at man skal være flink over for andre mennesker, jo bedre. Så er det vel underordnet, om de er rige eller fattige, mænd eller kvinder. Vil folk hellere have en eller anden rig stodder som er en nar? Så er det da federe, at han tænker positivt, uanset hvad hans motiver måtte være." (fra Aggerbjerg interviewer Stadil: "Buddhas guld-dreng" i *Udogse*. Juni 2005. s. 23-26). Men går buddhisme ud på at tænke positivt? Og hvad mon den buddhistiske karma-lære siger om konsekvenserne af et individs motiver, hvis de retter sig mod økonomisk indtjening?

I det senmoderne Vesten er vægningen af individets frihed og udvikling i centrum. Mindfulness-kurser og buddhistisk inspirerede selvhjælpsbøger storsælger. Buddhismen åbner for dyrkelse af analytisk selvudvikling, mens undervisning i anti-stressmetoder og coaching, inspireret af buddhismen, gør tilnærmelser til den potentielle lykke hos den ulykkelige. På denne vis passer buddhistiske meditationsmetoder med dens kiggen-indad ideelt til det senmoderne menneske. I samtidig kontekst og fortolkning indeholder buddhisme de perfekte elementer til den, der altid er i gang med at optimere sig selv og det potentiale, nogle tror ligger latent i os. Mon ikke buddhismens popularitet vil vokse i fremtiden?

BEGREBER: **BUDDHISME**

Arhat: En person som har opnået oplysning (bodhi) og som dermed er nået til nirvana.

Bhiksu og bhiksuni: Henholdsvis en mandlig og kvindelig buddhistisk munk.

Bodhi: Oplysning og erkendelse.

Bodhisattva: Et særligt oplyst individ som forbliver i denne verden for at hjælpe andre til nirvana.

Dharma: Lære.

Karma: Handlinger der binder ethvert levende væsen til livet.

Lama: En særlig læremester og leder indenfor vajrayanabuddhismen.

Mahayana: Den største af de tre buddhistiske hovedretninger. Fokus er på medlidenhed og på at hjælpe alle til erkendelse og nirvana.

Mandala: På samme tid en geometrisk figur, et billede af et tempel, af verden, af Buddha og af ethvert individs indre natur.

Mantra: Diverse sætninger der udsiges i forbindelse med bøn, studier eller meditation.

Moksha: Hinduismens betegnelse for frelse.

Nirvana: Udslukkelse der nås ved erkendelsen af individets og verdens sande sammensætning.

Parinirvana: Det endelig og altomfattende nirvana.

Prostration: Bedeskik og vandremåde, hvor man fra stående stilling lægger sig ned på maven, og strækker sig så langt man kan. Der hvor finger-spidserne når til, rejser man sig og hele processen gentages.

Sangha: Den buddhistiske munkeorden.

Stupa: Et buddhistisk mindesmærke og hellig bygning. Stupaer kan indeholde legemsdele og genstande (relikvier) fra særlige læremestre eller fra Buddha selv.

Sutra: Et kapitel i Tripitaka.

Theravada: Den ældste af de tre buddhistiske hovedretninger (også kaldet hinayana). Fokus er på det enkelte individs egen erkendelse.

Tripitaka: Buddhismens grundtekster.

Triratna: Den buddhistiske trosbekendelse.

Vajrayana: Den tibetanske retning inden for buddhisme (også kaldet diamantvejsbuddhisme), som blandt andet dyrker identifikation med Adi-Buddha (Ur-Buddha) gennem meditation.

Wesak-festen: En af de største buddhistiske højtider, hvor Buddhas fødselsdag, oplysning og død fejres.

